

Se vedlagte liste

Kulturministeriet

Nybrogade 2
1203 København K

Tel : 33 92 33 70
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

21. december 2023

Forslag til nationale kulturmiljøer

Hvilke 15 danske byer fra middelalderen frem til midten af 1800-tallet rummer de mest værdifulde og bedst bevarede bymiljøer og hvorfor?

Ekspertudvalget for nationale kulturmiljøer inviterer hermed jer – sammen med en række andre organisationer – til at give jeres bud på et svar.

Baggrunden er en bred politisk aftale om, at der skal udpeges og sikres et antal kulturmiljøer af national betydning i byer fra middelalderen til midten af 1800-tallet.

I den forbindelse har Kulturministeriet nedsat et ekspertudvalg, der skal komme med forslag til kulturmiljøer af national betydning. Som led i udpegningen ønsker ekspertudvalget at indhente forslag fra relevante aktører og interessenter. Disse forslag vil indgå i ekspertudvalgets videre arbejde med at kvalificere udvælgelsen af nationale kulturmiljøer.

Jeg vil derfor gerne opfordre jer til at indsende jeres bidrag med forslag til værdifulde bymiljøer. Jeres bidrag kan bestå i op til 15 forslag, som I mener bør komme i betragtning som nationale kulturmiljøer og dertil gerne en kort begrundelse for hvert forslag.

Jeg vil bede jer om at skrive jeres forslag med tilhørende begrundelse ind i den vedlagte skabelon.

Kriterier

Ifølge kommissoriet for udvalgsarbejdet skal bymiljøerne være:

- opstået eller anlagt i perioden fra middelalderen til midten af 1800-tallet, og særligt bykerner i de middelalderlige købstæder vil blive prioriteret.
- For inspiration og yderligere information om Danmarks købstæder kan du læse mere her: [Dansk Center for Byhistorie](#)

Der skal lægges vægt på, at bymiljøet har:

- en intakt gadestruktur – altså et gadenet fra middelalderen eller frem til midten af 1800-tallet, som fortsat er tydeligt i bymiljøet. Se f.eks. på, om der er lavet moderne, retlinede gadegennembrud i byen.
- en stor andel af karakteristiske bygninger med høj autenticitet, dvs. bygninger, som ikke er blevet kraftigt ombygget i moderne tid.
- ældre og miljøskabende elementer, f.eks. brøstensbelægninger, bybrønde eller havneinventar, der vidner om byens historie og forskellige aktiviteter gennem tiden.

Ekspertudvalget har med udgangspunkt i kommissoriet besluttet:

- At udgangspunktet for udpegningen er byer med købstadsprivilegier i middelalder og frem til midten af 1800-tallet.
- At der dertil undersøges handelspladser, flækker, skipperbyer, fiskerlejer og tidlige fabriksbyer med tilstrækkelig bymæssighed og befolkning før 1850.
- At byer fra industrialiseringens gennembrud efter ca. 1840, herunder stationsbyer, ikke medtages.

Den politiske aftale

Baggrunden for udpegningen og ekspertudvalgets arbejde er den politiske aftale 'Opfølgning på evaluering af planloven af 15. juni 2022', hvori der indgår en beslutning om sikring og udpegning af nationale kulturmiljøer. Den endelige udpegning vil komme til at indgå i de nationale interesser i kommuneplanlægningen.

For særligt interesserede

For yderligere information om udpegningen og ekspertudvalget kan I læse mere her:

[Udpegning af nationale kulturmiljøer \(slks.dk\)](#)

For yderligere information om den politiske aftale kan I læse mere her:

[Ny aftale om planloven 2022.pdf \(im.dk\)](#)

For yderligere information om de nationale interesser kan I læse mere her:

[Nationaleinteresser_06072023.pdf \(planinfo.dk\)](#)

Praktisk information

Jeg skal bede jer indsende jeres forslag til nationale kulturmiljøer **senest d. 18. januar 2024, kl. 12.00**. Forslag skal sendes til chefkonsulent Kristoffer Nilsson på krm@kum.dk med følgende titel i emnefeltet: "Forslag til udpegning af nationale kulturmiljøer".

Skulle I have spørgsmål i forbindelse med jeres forslag, er fuldmægtig Anja Viinberg Jørgensen klar til at hjælpe på e-mail avj@slks.dk og telefon 21 33 62 92.

Til orientering vedlægges kommissoriet for ekspertudvalgets arbejde. Det endelige forslag til udpegning af nationale kulturmiljøer forventes at foreligge sidst i 2024.

Vi ser frem til at modtage jeres forslag til nationale kulturmiljøer. Det bliver et vigtigt bidrag, som vil styrke grundlaget for ekspertudvalgets arbejde.

Med venlig hilsen

Sigrid Dahlerup

Formand for ekspertudvalget for udpegning af nationale kulturmiljøer